

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XIV. (9)
No. (Štev.) 37

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,
13. SEPTEMBRA (Setiembre) 1956

Družabna pravda

Te dni poteka deset let, odkar je začela izhajati publikacija Družabna pravda, glasilo krščansko mislečih, slovenskih strokovničarjev, delodajalcev in delojemalcev. Iz skromnih začetkov v večnem mestu je publikacija z leti postala revija, ki ni v ponos samo organizaciji, ki jo izdaja, pač pa z njo skupaj vsej svobodni slovenski besedi na tujih tleh.

Deset let je lahko v življenju posameznega naroda zelo malo, lahko pa tudi veliko: slednje bo zlasti držalo za deset let življenja prve slovenske politične emigracije, v vrstah katere prav gotovo ne bi mogli pogrešati predstavnikov slovenske krščanske socialne miselnosti med delovnimi silami našega življenja in bitja izven rodne zemlje.

Pomen in vrednost opravljenega dela v okviru organizacije Družabne pravde bi spričo desetletnice njenega glasila mogli poudariti v naslednjih najbolj značilnih postavkah:

Vsi vemo, da je s prihodom na tuja tla prva borba posvečena obstoju vsakega posameznika, poedinih družin, posvečena najbolj nujnim potrebam, do katerih ima vsak človek pravico. Vsi se tudi zavedamo, da bi se po naselitvi v novih krajih lahko razgubili vsakdo v svojem koncu in se ne bi nikjer več srečali, kaj šele karkoli delati za nadaljnji obstoj ne samo naše skupnosti v emigraciji, paš pa predvsem v smeri korakanja z razvojem v svetu, še posebej pa s spremljanjem razvoja in domovini. Če se je torej takoj po prihodu v begunstvo in zatem v emigracijo zbrala skupina ljudi, ki je hotela delati naprej v duhu začrtane si poti, potem je prva postavka koristnosti obstoja Družabne pravde v tem, da je pod zastavo krščanskega strokovničarstva znala zbrati in povečati vrste svojih članov in prijateljev; v teh vrstah je gojila zanimanje za tako obširno področje, kakor je prav socialna obnova sodobnega sveta, vzgajala je posameznike in širila napredne ideje božje demokracije kruha med širokimi sloji svobodnih Slovencev v svetu. Kdor ni prestopil Oceana, si morda nikdar ne bo znal v primerni obliki razložiti, kaj pomeni sredi ogromnih daljav in dnevnega dela voditi po jasnih načelih skupino Slovencev, ki se hočejo vzgojiti za danes in tudi za jutri. Delo Družabne pravde v smeri vzgoje kadrov za novi socialni red, kakor je načrtan v papeških okrožnicah, je zato neprecenljiva vrednost. In če bomo nekoč mogli v svobodni domovini postaviti na noge krščanske sindikate, potem bodo njih temelji sloneli na delavnosti prvih jeder Družabne pravde.

Druga postavka je publikacija sama, ki slavi desetletnico. Pogosto smo že zapisali, da le tisti, kdor se ukvarja z izdajanjem slovenskega tiska na tujih tleh, more pravilno ceniti vso požitvalnost, neizmerne sile idealizma in vztrajnosti, ki jih je v tako delo treba vložiti. Če je morda začetek publikacije Družabna pravda bil po današnjih sodbah skromen, potem je njen razvoj v desetih letih pokazal, da nič ne zaostaja za podobnimi glasili njej sodnih ali pa tudi nasprotnih strokovnih gibanj: v publikaciji se ne vrste samo strokovni članki o posameznih področjih, na katerih delavnosti morajo biti sodobni krščanski sindikalisti doma, pač pa je revija tudi široko informativnega značaja za vsakogar, kdor se hoče seznaniti s perečimi problemi reševanja trenutnega kaosa v svetu. S svojo organizacijo in publikacijo si je Družabna pravda utrla pot na svetovno pozornico krščanskega delavstva, kjer je že doslej in bo morda še bolj v bodočnosti širiti slovenske poglede.

O tretji postavki bi mogli povzeti samo tole misel, izrečeno pred nedavnim: ako bi Družabna pravda ne opravila nič drugega, kakor da se je junosko lotila ogromne naloge, da v emigraciji — kar se z drugimi besedami reče: s težaškimi silami — izda dr. Ahčinovo Sociologijo, bi ogromno naredila. Bržkone se niti tisti, ki so s takšno skepsno gledali na začetek tega ogromnega dela, še ne zavedajo dovolj, kaj se pravi, da je mogla takšna knjiga iziti v tako kritičnih časih. Saj ni pomen knjige samo v tem, da smo Slovenci edini narod, ki je bil sposoben dovoliti si takšno višinsko delo v

Menzies in Nasser sta se razšla

Razgovori med petčlansko komisijo pod vodstvom avstralskega premierja Menziesia in gralom Nasserjem v Kairu so se končali v nedeljo zvečer po 25 minutni konferenci, na kateri se je komisija poslovala od egiptanskega predsednika. Po odhodu je bilo izdano skupno Menzies-Nasserjevo poročilo o poteku razgovorov, iz katerega je jasno razvidno, da so pogajanja sicer potekala v najprijaznejši obliki, da pa Nasser niti za ped odstopil od svojega stališča glede vprašanja suezskega prekopa. Za zahodne sile, predvsem za Anglijo in Francijo, je neuspeh teh pogajanj popoln. Nasser je izšel iz njih znova zmagovit in je še višje zrasel v očeh arabskega sveta, ki danes ves vre v sovraštvo proti Franciji in Angliji, edinima kolonialnima silama, ki še vzdržujeta svoj vpliv v severni Afriki in na Bliznjem Vzhodu.

Položaj silno težak

Menzies je po končanih razgovorih izjavil, da je “položaj silno težak”. Komisija da se je v Kairu nahajala pred “najtežjim svetovnim problemom.” Čeprav je Nasserju poleg načrta, ki ga je 18 držav izdelalo v Londonu, Menzies razložil tudi pomen vojaških priprav Anglije in Francije v vzhodnem Sredozemlju, je Nasser vztrajno ves čas razgovor ostajal na svojem stališču glede suezskega prekopa. Tako sta si obe strani le glasno povedali vsaka svoje gledanje na ta problem.

Tričlanska konferenca?

Menzies se je vrnil s komisijo v London, kjer je predložil natančen popis pogajanj Edenu in Molletu. Ta dva morata sedaj napraviti naslednji korak. Anglija hoče na vse načine pritegniti v to situacijo USA. V Londonu sedaj zahtevajo, da naj se Dulles udeleži tričlanske konference, na kateri naj bi razpravljali o naslednjem koraku. Hočejo, da bi bil Dulles v Londonu že pred pričetkom izrednega zasedanja britanskega parlamenta; ki ga je Eden sklical za sredo, 12. t. m., z obširno debato o suezskem problemu. Znano je, da je laboristična opozicija hudo napadla Edena zaradi angleških vojaških priprav v Sredozemlju in da nekateri laboristi zahtevajo njegov odstop zaradi propada kairskih pogajanj.

Sprememba anglo francoske politike

Politika Anglije in Francije, ki je pred kairsko konferenco in med njo slonela na upanju, da bo komisija dosegla uspeh že zaradi vojaških groženj obeh držav proti Egiptu, odn. da bosta obe državi uporabili vojaško silo, če pogajanja propadejo, pa je v soboto in nedeljo, očitno pod severnoameriškim pritiskom, zavzela popolnoma drugačno smer obe vladi sedaj proučujeta možnost predložitve tega vprašanja Združenim Narodom oz. Varnostnemu svetu te organizacije. Suezski problem nameravata predstaviti kot mednarodno zadevo in ne kot spor med Anglijo in Francijo na eni strani ter Egiptom na drugi.

emigraciji. Uspeh izida dr. Ahčinove Sociologije je v tem, da je resnično šla med široke kroge slovenske in tudi drugih emigracij in da tako ni ostala v skladišču založnice; še večja vrednost izida pa je v tem, da bo takšna Sociologija, ki ni nikako zabavno branje, kot si ga večina morda želi, ampak strokovno delo s svojo nasičenostjo misli, podatkov in pogledov, mnenj in sodb služila premnogim: služila predvsem organizaciji Družabni pravdi sami, koristila vsem, ki prireajo tečaje, služila našim štolnikom in študentom; največja vrednost knjige pa je v tem, da je z njenim izidom odprta slehernemu Slovincu pot do seznanjenja s sodobnimi problemi in njih rešitvijo v luči krščanstva, da tako ne bo treba črpati le iz tujih virov.

S ponosom so mogli predstavniki in člani Družabne pravde pogledati na delo, opravljeno v desetih letih. Po tem delu jih ceni na vseh kontinentih raztresena svobodna Slovenija, ki edina more uživati pravo demokracijo. Po njenih delih pa bo Družabno pravdo sodil tudi narod doma, zavedajoč se, da za njegovo svobodo in lepšo bodočnost delajo in garajo v svobodnem svetu tudi slovenski krščanski strokovničarji.

Byroadejev načrt

Severnoameriški veleposlanik v Kairu Byroade, ki je premeščen v Južno Afriko, pa je imel na predvečer svojega odhoda sestanek z Nasserjem, kateremu je, po poročilih francoskega tiska, predložil nov severnoameriški načrt glede bodočnosti suezskega prekopa: Egipt ostane lastnik suezskega prekopa, toda ga odda v najem Združenim Narodom za 50 milijonov dolarjev mesečno, za deset let. Najemnina je plačljiva vnaprej. Najemnina se sorazmerno razdeli med članice ZN.

Še naprej vojaške priprave

Anglija in Francija sta medtem še na prej pojačevali svoje vojaške postojanske v vzhodnem Sredozemlju. Na Cipru so prišli novi kontingenti francoskih in angleških čet. Egiptansko časopisje je v nedeljo objavilo pod velikimi naslovi poročilo, da je Izrael dovolil britanskim oddelkom izkrcanje v Palestini. Poročilo zanikata tako londonski glavni stan kakor vladni krogi v Tel Avivu.

Nov Nasserjev načrt

Takoj po odhodu Menziesia v London je Nasser uradno razposlal vsem državam, ki uporabljajo suezski prekop, spomenico, v kateri izjavlja, da ni njegova krivda, če so razgovori v Kairu negativni za zahodno komisijo. Za mirno rešitev suezskega problema predlaga sklicanje mednarodne konference, na kateri bi razpravljali 1) o svobodni plovi po prekopu; 2) o izboljšanju naprav v prekopu in 3) o pravičnih taksah. Vprašanje lastništva prekopa ne pride več v poštev, ker je že rešeno s podražje-njem.

Britanska vlada je to Nasserjevo spomenico takoj odločno odklonila, francoska vlada se je postavila na podobno stališče, v Washingtonu pa so izjavili, da bodo Nasserjev predlog resno proučili.

Sovjetski molk in atomski poskusi

Popoln molk glede suezske zadeve vlada v Moskvi. Samo dvakrat se je oglašala “Pravda”. Prvikrat je objavila, da so v Kairu pogajanja med petčlansko komisijo zapadnih velesil in Nasserjem in poudarila, da bi vdor brit. in francoskih čet v Egipt pomenil veliko nevarnost za mir za Bliznjem vzhodu. Omenila je potrebo ZSSR, da v tem slučaju pošlje svoje čete v Perzijo “za zaščito svojih interesov v tem delu sveta.” V drugem članku pa opozarja, da “Anglija in Francija resno misli na vojaško intervencijo v Egiptu, ustvarjajoč za operativno oporišče otok Ciper. Medtem ko te operacije predstavljajo grožnjo Egiptu, pa morejo voditi do vojaškega spopada na suezskem področju, ki se more vsak trenutek spremeniti v vojno po vsem svetu.” ZSSR je medtem izvedla nove atomske poskuse v Sibiriji in je poročilo o “novih taktičnih atomskih orožjih” takoj po poskusih uradno objavila. Zapad meni, da je Kremeľ storil to zato, da je opozoril zahodne države, da je ZSSR pripravljena vsak trenutek vmešati se v suezsko zadevo, če bi se ta spremenila v vojaško operacijo.

PRESELJEVANJE NARODOV NA KITAJSKEM

Po načrtu kitajske komunistične vlade so začeli na Kitajskem z ogromnim preseljevanjem ljudstev iz goste naseljenih mest in pokrajin na vzhodu v nenaseljena področja na severu in zahodu. Preseliti nameravajo več milijonov ljudi. Samo s področja Šanghaja nad en milijon, z drugih prenaseljenih mest pa od 200. do 300.000 ljudi. Vse te množice ljudi odvažajo v Mandžurijo, v Tibet ter proti zahodni kotajsko-sovjetski meji. Na ta način mislijo obljubiti ogromna zemeljska področja, na katerih mislijo graditi nova mesta ter industrijska središča, ker so dotične pokrajine bogate na raznih rudninah. Ugotovili so tudi zalogo petroleja. Te načrte so v glavnem že začeli izvajati v provincah Kansu, Tsingai in Heilunkiang. V teh pokrajinah mislijo obdelati 100 milijonov ha zemlje, da bi mogli pridobivati hrano za 600 milijonov ljudi.

Inozemski listi poročajo, da preseljevanje ljudi komunisti izvajajo tudi proti volji posameznikov, delavstvu so pa obljubili dvakratne plače v novih krajih.

El homenaje a las Fuerzas Armadas en Mendoza

El sábado pasado se realizó en Mendoza el homenaje de la mujer argentina a las fuerzas armadas de la Nación en reconocimiento por su acción libertadora de septiembre de 1955.

Las ceremonias se iniciaron con una misa de campaña. En el altar en que fue oficiada se hallaba una imagen de la Virgen del Carmen de Cuyo, y a un costado cuatro alumnas del Colegio de la Compañía de María sostenían la réplica de la bandera de los Andes.

A continuación la señora Clementina Latorre de Prieto ofreció, en nombre de la comisión de homenaje, la enseña al teniente general Julio Lagos.

Este habló para agradecer el homenaje y expresó que las fuerzas armadas de la Nación tienen el firme propósito de seguir el ejemplo de desinterés y pa-

triotismo brindado por el creador del ejército de los Andes, general San Martín, quien sin duda alguna hubiera apoyado, agregó, la gesta de septiembre del año anterior, en que las espadas fueron desvainadas en defensa de la libertad.

En instantes en que hablaba el teniente general Lagos surcaron el cielo una escuadrilla de aviones navales y dos escuadrones de aeroplanos Calquin de la Cuarta Brigada Aérea.

Después se ejecutó el Himno Nacional y la introducción de los himnos de Chile y Perú.

El teniente general Lagos, en compañía de comitivas de la marina y la aeronáutica, depositó una ofrenda floral ante el busto del general Belgrano.

Luego, las autoridades se dirigieron al palco oficial para presenciar el desfile.

Počastitev oboroženih sil v Mendozii

Argentinske žene so prejšnjo soboto v Mendozii počastile oborožene sile v priznanje njihovih zaslug za zmago septembrske osvobodilne revolucije lansko leto.

Slavnost se je začela z vojaško mašo na prostem. Na oltarju je bila postavljena slika Karmelske Matere božje s Cuya, ob straneh so pa 4 gojenke iz Kolegija Marijine družbe držale v rokah novo izdelano andsko zastavo, ki jo je po končani maši izročila ga Clementina Latorre de Prieto armadnemu generalu v p. Juliusu Lagos-u, ki je bil med lanske revolucije poveljnik mendoškega armadnega zbora. General Lagos se je za podarjemo zastavo zahvalil z govorom, v katerem je naglašal, da so oborožene sile trdno odločene slediti vzgledu, ki ga je postavil s svojim rodoljubjem in pre-

danostjo domovini ustanovitelj andske vojske general San Martin, za katerega pravi, da bi bil lansko leto, če bi bil živ, brez dvoma podpiral revolucijo, ko so oborožene sile nastopile v obrambo svobode.

Med govorom generala Lagosa so nebo preleteli eskadrila pomorskih letal in dva eskvadrona letal Calquin. Vojaška godba je nato zaigrala narodno himno ter začela čilske in perujske narodne himne.

General Lagos je zatem v spremstvu visokih častnikov vojske, letalstva in mornarice položil venec na spomenik generalu Belgranu, se podal na častno tribunalo ter prisostoval vojaškemu mimohodu vseh enot mendoškega armadnega zbora.

IZ TEDNA V TEDEN

Republikanci in demokrati v USA se z vso naglico pripravljajo na jesenske predsedniške volitve. Demokratska kandidatka Stevenson in Kefaver sta že pričela z volilno kampanjo, medtem ko se je od republikancev zaenkrat samo še Nixon, podpredsedniški kandidat, podal na volilno potovanje. Eisenhower je trenutno preveč zaposlen z vprašanjem Suez, ki se ga izogiba na vseh tiskovnih konferencah. Obe stranki stojita v svoji volilni borbi pred težkim problemom rasne ločitve med črnci in belci, zlasti v južnih državah. Republikanci so v svojem volilnem programu odločnejše pozvali na pomirjenje duhov in zatrdili, da nameravajo enkrat za vselej pravično rešiti ta problem, sramoten za USA v dvajsetem stoletju.

Medtem pa je napetost med belci in črnci zlasti v državi Kentucky in posebej v mestu Sturgis tako narasla, da je tambajšnji guverner bil prisiljen oklicati obsedno stanje in je tja poslal močne vojaške oddelke s tanki.

Ko se ameriško delavstvo preko svojih organizacij načrtno pripravlja na prihajajočo industrijsko revolucijo, ki jo prinaša avtomatizacija, se je britansko delavstvo v veliki večini izjavilo proti uvedbi “te novotarje”. Preds. ameriških AFL in CIO George Meany, je objavil program, po katerem bosta ti dve, vse ameriško delavstvo obsegajoči organizaciji, postopno prilagodili ameriško industrijsko življenje avtomatizaciji, katere prvi rezultat bo največ 35 urni delavnik, nadaljnje zvišanje življenjske ravni in vsesplošno blagostanje. Britansko delavstvo pa se je izjavilo za zmanjšanje 48 urnega na 40 urni delavnik, toda brez uvedbe avtomatizacije. Ta zahteva postavlja Anglijo pred še večjo nevarnost inflacije, ker obenem s skrajšanjem delovnega časa delavstvo zahteva zvišanje mezd.

Britanski katoliški tehnik “Catholic Times” se je pridružil drugim protestom angleškega katoliškega tiska, ker kraljica Elizabeta II. ni poslala na pogreb londonskega kardinala Griffina svojega osebnega odposlanca. Vladna palača je na proteste objavila, da je storila kraljica svoje pietetno dolžnost že s tem ko je poslala žalno brzojavko osebju, ki je bilo uslužbeno pri kardinalu.

Dom Mintoff, preds. Malte, se je vrnil iz Londona na svoj otok s čekom za 1 milijon funtov šterlingov po razgovorih z angleško vlado o gospodarski

bodočnosti Malte. Vprašanje politične bodočnosti otoka so odložili na prošnjo britanske vlade za poznejši čas, na kar je Mintoff pristal z ozirom na suezsko krizo.

Eoka je na Cipru proglasila sedaj tudi Francoze za svoje sovražnike ter je že izvedla prvi napad na francoski kamion z vojaštvom na cesti iz Famaguste v Nicosijo. Prav tako so uporniki podminirali in zažgali poslopje vrhovne vojaške komande na Cipru, ki je bilo še v gradnji. Pravoslavna cerkev na otoku je v spomeniki objavila, da se je zaradi izkrcanja francoskih čet na otoku prepad med Ciperčani in Anglijo še poglobil, ker kopičenje vojaštva na otoku pobija vse angleške izjave o strmenjenju za čim hitrejšo rešitvijo tega problema.

Medtem ko so oči vsega sveta obrnjene v Suez pa je Adenauer razposlal velikim štirim spomenico, v kateri jih poziva na nova pogajanja za ureditev vprašanja združitve Nemčije. Na spomenico je takoj dobil odgovor sovjetske vlade, v katerem mu sporoča, da ZSSR ne more govoriti o tem problemu, dokler bo KP v Zahodni Nemčiji proglašena za nezakonito.

Zagrebski mednarodni velesojem, na katerem razstavlja poleg domače industrije tudi 26 evropskih, ameriških in azijskih držav, je obiskal tudi Tito s svojo soprogo Jovanko. Na velesojem se je zadržal polnih šest ur pod najstrožjim policijskim nadzorom. Dopolni-kom tujih agencij je padlo v oči, da se je najdalj časa mudil v sovjetskem in kitajskem paviljonu, medtem ko je ameriški razstavni prostor na hitro obšel.

V Avstraliji so objavili poročilo, da so sovjeti v zadnjih 7 mesecih v raziskavah na Antartidi zelo napredovali ter da so, ne da bi vprašali za dovoljenje avstralske oblasti, na tistem področju, ki si ga prisvaja Avstralija postavili močno bazo.

Sedanji naslov

Svobodne Slovenije je

RAMON FALCON 4158

in ne več Victor Martínez 50

Buenos Aires, Argentina

**PORAVNAJTE NAROČNINO
SVOBODNE SLOVENIJE!**

Vrednote

so glasilo Delovnega občestva za slovenski katoliški inštitut. Pred dobrim mesecem je izšla tretja knjiga z letnico 1955. Vsebuje 7 razprav o slovenski študiji.

O delu in življenju ter osebnosti dr. Janeza Evangelista Kreka je z veliko skrbnostjo več let zbiral material ter urejeval Izbrane spise ravnatelj Ivan Dolenc. Temu se je že pred vojno v domovini pridružil prof. dr. Vinko Brumen. Kot prva je v tretji knjigi Vrednot objavljena njegova razprava "Krekovo politično delo od leta 1900 do leta 1907. Pisec pravi, da je to "Poglavje iz uvoda v peti zvezek Krekovih Izbranih spisov, ki bi leta 1941 izšel pri Mohorjevu družbi v Celju, pa so ob začetku vojne naklado uničili Nemci. Zato je to zopet prvi tisk." Dalje navaja pisec: "Otvaja pa se tukaj za 95. letnico Krekovega rojstva in za 50. letnico Slovenске ljudske stranke".

To "Poglavje iz uvoda v peti zvezek Krekovih Izbranih spisov" ima dve značilnosti: Pokaže nam politične razmere Slovenije v tisti dobi; poznanje teh je nujno potrebno za pravilno razumevanje Krekovega dela. Na drugi strani pa ob prikazu Krekovega političnega dela v tej dobi podaja sliko kako teška je bila borba za uveljavljanje pravic Slovencev in kako so si morali v tedanji dobi vsako pravico Slovenci priboriti v trdem boju. Razprava je bogata po vsebini in zanimiva. Dokazuje, da dr. Brumen vrši to delo z ljubeznijo in z resnostjo znanstvenega raziskavanja. Zelo koristno bi bilo, če bi v izseljenem tisku objavil vse, kar ima še o Kreku ali kar bo še napisal ter tako rešil pred nevarnostjo pozabe.

Alojzij Geržinič je prispeval sestavek "Kaj mora imeti in kaj naj si pridobi umetnik". Pravi, da je to v bistvu predavanje, ki ga je imel na prvem rednem kulturnem večeru Slovenske kulturne akcije v letu 1956. V prvem delu razpravlja o umetniški nadarjenosti, v drugem o umski izpopolnitvi in nato o značajski oblikovitosti. V uvodu pa postavlja opredelitev bistva umetnosti, ustvarjanja in umetnine. Dasi v slogu mesta ma težak, je njegov sestavek dober ka- žipot v razumevanje umetnika in nje govih nalog. Sam pa prizna, da je v umetniku, v umetnosti in v kulturi, v vsakem posameznem primeru toliko razno vrstnih silnic, da je enotnih, za vse veljavnih, receptov jako malo. Značilno pri Geržiniču je, da zna pri svojih razmišljanjih o umetnosti, ki očitujejo vstran študij, spretno uporabljati znanje iz drugih strok kot n. pr. leposlovja, glasbe, šaha.

"Etičnost novega kazenskega zakona" je naslov naslednji razpravi. Božidar Fink v njej, sklicujoč se na Berdajeva, najprej ugotovi, da "globlje motrenje razvoja kazenskega prava v teoriji in zakonodaji v zadnjem času potrjuje, da se res dogaja vrenje, ki prinaša nove ideje, katere prelamljajo z zastarelimi polpretekletne dobe". Preko zgodovine in šol prehaja na "zgodovinski proces naše dobe". Dotakne se iz vidika pravne teorije problema vojnih zločincev, vojne, kolektivne odgovornosti in drugih zanimivih problemov. Božidar Fink je po mojem poznanju edini pravnik v izseljenstvu, ki se sistematično bavi s študijem teoretsko pravnih vprašanj. Želeli je le, da bi pri tem vztrajal in vzbudil zanimanje še pri kom v mlajši generaciji.

"Cisterca v Stični je najpomembnejša slovenska verska ustanova, tako po svoji starosti, kakor po svoji zamisli in delu, ki ga je vršila na verskem, kulturnem, socialnem in narodnem polju. Njen nastanek pada v prvo desetletje dvanajstega stoletja..." Tako se začne uvod obširne razprave v tej knjigi Vrednot, ki nosi naslov "Doneski iz zgodovine Stične". Napisal jo je pater Maver Grebenc. Ta zgodovinska študija v uvodu navaja izsledke o ustanovitvi Stične ter njenem prvem stoletju. Jedro celotne razprave pa tvori skrbno in kritično zbrana snov, ki naj prikaže ozadje ustanovitve Stične.

Malo kdo ima v svojih spisih tako jasen slog, pa tako logično izpeljane misli, kakor je to imel pokojni prelat Odar. To dokazuje tudi njegova razprava pod naslovom "Vprašanje o slovenski teologiji". Ta razprava je bila prvič objavljena v špirografiranem vestniku slovenskega bogoslovja v San Luisu "Misel", letnik III. Prelat dr. Odar jo je izročil uredništvu Vrednot za objavo v rednem tisku. Uredništvo pravi v opombi, da jo je nameraval razširiti v zgodovinskem delu, ki obravnava dobo po letu 1949. Prelat Odar razpravlja ali sploh obstoji vprašanje slovenske teologije, ali z drugimi besedami ima slovenska teološka znanost kakšen poseben pomen in

Slavje ob desetletnici Družabne pravde

Letošnje 12. romanje Družabne pravde je bilo v nedeljo 9. septembra k Mariji Pomagaj v slov. bogoslovje v Adrogué. Združeno je bilo s proslavo desetletnice izhajanja lista Družabna pravda.

Ob desetih dop. je bila v semeniški kapeli maša. Imel jo je dekan teološke fakultete g. dr. Ignacij Lenček. V vsebinsko lepem govoru je razvijal misel iz nedeljskega berila o graditvi in rasti notranjega človeka. Družabna pravda je s svojim delom vedno pomagala graditi takega človeka. Božji blagoslov naj jo spremlja še naprej pri njenem delu. Med mašo je pel slov. pevski cerkveni zbor iz San Fernanda pod vodstvom organista g. Jožeta Mišiča.

Po cerkvenem opravilu je bil na bogoslovnem vrtu romarski shod. Začel ga je lanuški slov. pevski zbor pod vodstvom pevovodje g. špacapana. Udarno je zapel pesem Slovenska zemlja. Sedanjí predsednik Družabne pravde g. Lojze Erjavce je pozdravne besede najprej naslovil na vodstvo slov. bogoslovja v Adroguéju, ki je za to jubilejno prireditve Družabne pravde rade volje dalo na razpolago vse prostore, nato pa na močno skupino Slovencev, ki so prišli na romanje ter s tem dali priznanje Družabni pravdi za doslej opravljeno delo. Omenjal je, da bi se bilo moralo to romanje vršiti že lani. Tedanje razmere takim verskim manifestacijam niso bile naklonjene, pozneje pa je izbruhnila revolucija in romanja ni bilo mogoče izvesti.

Po Erjavčevem govoru je povzel besede g. Maks Jan. V zgoščenem govoru je podal zgodovino nastanka in razvoja lista Družabna pravda. S hvaležnostjo je omenjal vse, ki so v Rimu sodelovali pri ustanovitvi lista. Na prvem mestu č. g. Andreja Križmana, ki je storil vse, da je list lahko redno izhajal. Ker so imeli tedaj ljudje po taboriščih dosti časa za branje, je Družabna pravda izhajala polmesečno in širila krščanski socialni nauk med slov. beguncem življenjem. Ko se je večina slov. beguncem preselila v Argentino, je z njimi odšla tja tudi Družabna pravda ter je tam nadaljevala svoje izhajanje. V prvih letih je bila še razmoževana, nekaj časa je prihajala med rojake kot priloga Svobodne Slovenije nato pa zopet samostojno in sicer že kot tiskan list. Sedaj izhaja šestkrat na leto, t. j. vsak drugi mesec. Njeni dosedanjí uredniki so bili: Gg. Andrej Križman, Jože Jonke, Franc Pleško, Maks Jan, Rudolf Smersu in sedaj Avgust Horvat.

Ob desetletnici revije se je iskreno zahvalil vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli, da je list v teh letih mogel redno izhajati in vršiti svojo nalogu med slov. protikomunistično emigracijo. Ker je število plačujočih naročnikov premajhno, da bi se list mogel vzdrževati samo z naročnino, so bili vedno idealni rojaki tisti, ki so s svojimi prispevki v tiskovni sklad omogočali redno

zato pravico do obstoja in če jo ima kakateri bi bile njene najbolj nujne naloge. Ne samo duhovnik, tudi laik bo z zanimanjem bral to razpravo, ki jo odkljuje preprostost, in znanstvena temeljitost. Zaključek razprave pa je tak, da ne velja le v odnosu na slovensko teologijo, ampak še marsikje drugje.

Tineta Debeljaka poznamo kot pesnika, pisatelja, mentorja, slovstvenega zgodovinarja, kritika, urednika, novinarja, političnega zgodovinarja. Kaj je predvsem in kje je najbolj doma, ne bo mo tukaj ugotavljali. Le to lahko rečemo, da nekatere stvari napiše in o njih razpravlja s posebno ljubeznijo in zanosom. Med te spada nedvomno to, kar se nanaša na Poljake, poljsko kulturo, poljsko književnost. To dokazuje tudi študija "Mickiewicz in Slovenci", ki jo je Debeljak napisal ob stoletnici Mickiewiczove smrti in je objavljena v tej knjigi Vrednot. Sklicevanje na pomanjkanje virov je skoro nepotrebno, ker bi teško napisal izčrpnijo in zanimivejšo študijo o Mickiewiczu in Slovencih. Zato je v tej zvezi razveseljiva napoved, da bo študija na prošnjo prof. Lednickega s Kalifornijske univerze v ZDA izšla v izveščku v jubilejnem zborniku "Mickiewicz in the World Literature".

"Nekatera vprašanja naše kulturne rasti" je naslov zadnji razpravi v Vredtah. Napisal jo je Vinko Brumen.

Kakor moramo priznati na eni strani, da je snov močno aktualna, zlasti v kolikor razpravlja o problematiki kulturne rasti v izseljenstvu in prihaja do nekaterih zanimivih zaključkov, so na drugi strani nekatere ugotovitve nerazumljive ali sporne in nesprejemljive. Ni tukaj mesto razpravljati do podrobnosti o slednjih ugotovitvah. Pokažem le na nekatere. Pisec n. pr.

izhajanje. Po stanovih ima list sorazmerno največ naročnikov med duhovniki, najmanj pa med tistimi, ki bi ga lahko naročili, pa tega ne store. G. Jan je omenjal tudi stike, ki jih ima ta list z drugimi listi in revijami po svetu. Nad 80 takih listov in revij dobiva v zame-no. Omenja tudi sotrudnike ter naglašaja, da sta med njimi brez dvoma najodločnejša predsednik NO za Slovenijo g. dr. Miha Krek in ljubljanski škof g. dr. Gregorij Rožman. Iskreno se zahvaljuje za vse delo pri listu tudi sociologu g. univ. prof. dr. Ivanu Ahčinu. Poleg njega pri listu sodeluje s socialnega področja tudi še dr. Čujež.

S ponovno zahvalo vsem, ki kakorkoli pomagajo pri ohranjanju in širjenju lista Družabna pravda je g. Maks Jan zaključil svoja izvajanja.

O sedanjem delu in bodočih načrtih lista Družabna pravda je govoril sed. urednik g. Avgust Horvat. V uvodnih izvajanjih je naglašal, da v slovenski emigraciji mora biti tudi tak list, ki se bavi s tako važnimi vprašanji kot so socialna, jih motri s krščanskega stališča in med rojaki tudi širi krščanski socialni nauk. Omenjal je nadalje, da med naročniki lista ni najti takih, ki so se gospodarsko že dobro uveljavili, največ pa jih je med tistimi, ki se bore še s težavami, a imajo polno razumevanje tudi za potrebe slovenskega emigrantskega tiska. Na rojake apelira naj list podpro s tem, da si ga naroče. Decembra meseca bo izšla stota številka, t. j. jubilejna številka Družabne pravde. Med načrti, ki jih ima uredništvo lista, je navajal, da je padla misel, da bi bilo dobro, če bi Družabna pravda izdala ob priložnosti nekak socialno-gospodarski zbornik, v katerem bi bili objavljeni prispevki znanih slovenskih socialnih in gospodarskih strokovnjakov o perečih socialnih in gospodarskih vprašanjih ter problemih slovenskega naroda in človeka.

Predsednik pravde g. Erjavce se je obema govornikoma zahvalil za njuna lepa referata, v katerih sta prikazala zgodovinski razvoj ter delo lista.

Pred kosilom so udeleženci romarske slovesnosti porabili čas za razgovore in pomenke s prijatelji in znanci na prijetnem bogoslovnem vrtu, slovenski pevski zbor iz Lanusa je pa prijetno razpoloženje še stopnjeval z lepimi slovenskimi pesmimi.

Za častno mizo so sedeli: na sredini rektor slovenskega bogoslovja g. dr. Fran Gnidovec, zraven njega pa predsednik Družabne pravde g. Lojze Erjavce in podpredsednik univ. prof. g. dr. Ivan Ahčin, zatem g. Miloš Stare, g. Rudolf Smersu, dekan teol. fak. g. dr.

BRALI SMO...

TITO S KAMELO

Znano je, da Tito zelo rad potuje. In to z vsem sijajem in razkošjem. Izgleda, da se kot rdeči maršal in vodja jugo-

trdi: "Prav na prste bi lahko našteali ljudi, ki so se med nami povsem posvečali lastnemu iskanju in produkciji vrhunskih stvaritev. Zato smo imeli tako malo izvozne kulture..." Ali je ta ugotovitev nerazumljiva, ali pa pisec ni upošteval pri Slovincih različnih dob in panog kulturnega ustvarjanja. Če se prav spominjam je Marijan Marolt neke napisal ali rekel: "Če Slovenci nimamo Meštovičca pa imamo Plečnika". Ali ne bi mogli tega stavka v variacijo imen ponoviti precej večkrat kot imamo prstov na rokah, če bi upoštevali vse panoge kulturnega ustvarjanja? Ali ne bi morda prišli do zaključka, da smo se morda le premalo brigali za izvoz, ker smo premalo cenili kulturne stvaritve, zrele za izvoz?

Med drugim pisec trdi tudi tole: "Tukaj, vsaj v Argentini, pa smo prišli tako daleč, da sploh odrekamo pravico do kulturnega prizadevanja, ki ga takoj ne doume in ne odobri množica, ki da je, da si povsem nepriljubljena, pa naravnem čutu razsodnica tudi kulturnih zadev". Zdi se mi, da je ta ugotovitev, če jo pravilno razumemo, močno krivična. Ne poznamo namreč prav nikogar v Argentini, ki bi komurkoli odrekal pravico do kulturnega prizadevanja, ki ga takoj "ne doume in ne odobri množica".

Zato je celo nekakšno posploševanje citirane trditve res krivično, če je pisec mislil tako kot je zapisal in kakor bralec razume.

Take ugotovitve in trditve v knjigi kot so Vrednote presenečajo.

* * *

Vrednote izdaja Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu, Alvarado 350, Ramos Mejia. Urednik Ruda Jurčec. Posamezni izvod: 30 pesov, 800 lir, 3 dolarje. M.P.

Ignacij Lenček in semeniški spiritual g. dr. Filip Žakelj. Prav tako po tudi zastopniki vseh v Buenos Airesu izhajajočih slov. protikomunističnih listov.

Med kosilom je v imenu Družabne pravde vse prisrčno pozdravil g. Rudolf Smersu. V govoru je poudarjal pomen slovenskega tiska za slovensko emigracijo. Izražal pa tudi veselje nad njegovim visoko stopnjo. V primerjavi z drugim emigrantskim tiskom, je največja odlika slovenskega emigrantskega tiska resnost in čut odgovornosti, s katerim se bavi z aktualnimi vprašanji. V njem osebnega zmerjanja kot v nekaterih listih drugih narodnosti ni najti. Z željo, da bi se slovenski emigrantski tisk še naprej lepo razvijal, z njim pa tudi jubilatka Družabna pravda, je g. Smersu zaključil svoj govor.

V imenu Svobodne Slovenije je Družabni pravdi čestital k njenemu jubileju g. Joško Krošelj. Dejal je, da bi bila desetletnica njenega obstoja pomemben dogodek že doma, v izseljenstvu je pa še pomembnejši. Spričo vedno večjega vdira materialistične miselnosti v slov. emigrantske sloje, je ta jubilej močan dokaz brezmejnega idealizma in brezmejnega požrtvovalnosti urednikov Družabne pravde, istoimenske organizacije in vseh njenih članov. Družabno pravdo zagotavlja, da jo bo Svobodna Slovenija tako kot doslej tudi v bodoče podpirala pri njenih prizadevanjih z iskreno željo, da bi čimprej napočil dan, da bi tudi Družabna pravda lahko v resnično svobodni Sloveniji nadaljevala svojo koristno delo za širjenje in uveljavljanje krščanskih socialnih načel v slovenskem javnem življenju.

Nato so Družabni pravdi čestitali: Gg. Ruda Jučec v imenu publikacij Slovenske kulturne akcije, g. Demetrijski Vele v imenu revije Slovenska pot, dr. Tine Debeljak v imenu letne publikacije Slov. planinskega društva Gore, č. g. Lado Lenček, CM za misijonsko revijo Katoliški misijoni, g. Viktor Češnovar v imenu Društva Slovencev, g. Edi Škulj v imenu Slovenske besede in Vestnika, glasila slov. domobrancev. Končno je spregovoril še rektor slovenskega bogoslovja č. g. dr. Franc Gnidovec. Listu Družabna pravda je toplo čestital v imenu bogoslovne hiše v Adroguéju ter njenih profesorjev, nato pa v imenu uredništva verske revije Duhovno življenje.

Vsa družabna prireditve je potekla v prijetnem prijateljskem razpoloženju in vzdušju.

Z litanijami Matere božje je bila popoldne romarska slovesnost Družabne pravde zaključena. Litanije je pel pevski zbor Soča, blagoslov z Najsvetejšim pa je podelil semeniški spiritual č. g. dr. Filip Žakelj.

slovenskega proletariata, prav dobro počuti v družbi indijskih maharadž, ter raznih kronanih glav. Po zadnjem obisku v Sovjetski zvezi je strel doma samo nekaj časa in se je že odzval povabilu grškega kralja in kraljice ter se s svojo Jovanko odpeljal na lepi jadranski otok Krk k njima na obisk.

"O njem beremo v tržaški "Demokraciji" naslednje vrstice:"

"Tito je imel razgovore s kraljem in ob koncu tudi z grškim ministrskim predsednikom Karamanlisom. Pred odhodom je Tito izjavil, da so razpravljali o splošnem mednarodnem položaju, največjo pozornost pa so posvetili grško-jugoslovenskim zadevam in odnošajem med članicami Balkanske zveze.

Ali je imel Titov sprehod v Grčijo še kako drugo namero, razen tiste, da nekoliko potolaži Zahod za svoje "navdušeno romanje" po Sovjetski zvezi, in da re-tušira svoje in sovjetske izjave ob tej priložnosti, je težko uganiti. Na vsak način je Tito smatral za potrebno, da vsaj malo prezrači Balkansko zvezo, ki jo je pred časom odložil v naftalin.

Je pa tudi še neko drugo vprašanje, ki je morda povezano s krfskim izletom. Že januarja je jugoslovanski veleposlanik na Dunaju povabil avstrijskega ministrskega predsednika Raaba na obisk v Beograd. Ta naj bi bil že meseca maja. Zaradi romanja Tita v Sovjetijo pa so obisk odložili na jesen. Spričo očitnega negibanja Tita na stran Kremlja je nastala v avstrijskem zun. ministrstvu precejšnja zadrega glede obiska Raaba jugoslovanskemu diktatorju.

Poleg tega obstojajo med Titovo in avstrijsko vlado še velika finančna nesoglasja. Za razlašeno avstrijsko posest v Jugoslaviji zahteva Avstrija nad dve milijardi šilingov odškodnine. Tito pa ponuja 2 od sto tega zneska. Poleg tega so še druge obmejne zadeve, ki tudi še čakajo na ureditve. Morda je tudi Raabov (Nadaljevanje na 3. strani)

ARGENTINA

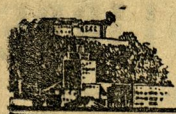
Predsednik republike gen. Aramburu je bil te dni na obisku v provincah La Rioja in Catamarca. V istoimenskih mestih je v obih provincah tudi govoril zbranemu ljudstvu.

V mestu La Rioja je citiral najvažnejše odstavke iz svojih dosedanjih govorov o nalogah ter ciljih osvobodilne revolucije in njene vlade, o nalogah in dolžnostih političnih strank, strokovnih organizacij ter ljudstva. Znova je naglašal, da se je pri obnavljanju demokratičnega življenja v Argentini za vsako ceno treba izogibati napak preteklosti. Po tem uvodu je prešel na delovanje političnih strank v sedanjem času. Dejal je, da na njih leži ogromna odgovornost pred narodom in zgodovino. Te odgovornosti se morajo zavedati v polni meri. Z obžalovanjem omenja dejstvo, da plemenite zamisli v posameznih strankah za delo v bodočnosti še sedaj davijo in dušijo ogromni apetiti in želje po oblasti. Ostro obsoja tiste, ki bi radi v svoje politične namene izkoriščali tudi vojsko in ki v ta namen širijo razne govorice o nesoglasjih in trenjih med oboroženimi silami. Gen. Aramburu naglašaja, da bi bil pravi zločin razdvajati vojsko s političnimi programi. Močno zamerja tudi tistim strankam, ki namesto, da bi narod usmerjale v demokratično življenje ter ga vzgajale v demokratičnem duhu, napadajo vlado osvobodilne revolucije samo zato, da bi si pridobile popularnost med ljudstvom in vse to z edinim ciljem, da bi pri volitvah dobile čim več glasov. Vsem tistim, ki med ljudstvom sejejo razdor in medenj širijo neresnične novice, sporoča, da v svojih namenih ne bodo mogli uspeti, ker ima revolucionarna vlada pred sabo jasno začrtano pot in cilj in je trdno odločena izvesti vse naloge, ki si jih je postavila. Kajti vlada osvobodilne revolucije ne išče popularnosti in tudi ne glasov za volitve, ampak hoče s svojim delom rešiti državo pred moralnim in materialnim kaosom. Vlada je tudi prepričana, da je federalizem osnovni temelj nove argentinske demokracije.

V mestu Catamarca, v istoimenski provinci, je gen. Aramburu govoril ljudstvu o pogledih vlade na gospodarsko in gremialno življenje. Govor je začel z besedami katamarkenskega frančiškana Mamerta Esqui-ja, ki je dejal, da "brez zakona ni Boga, ni domovine, ni pravičnosti in ni resnične svobode." Gen. Aramburu je takoj naglasil, da je geslo revolucionarne vlade: pravičnost in svoboda.

Zatem je govoril o tkzv. bogatih in siromašnih provincah. Med slednje so doslej uvrščali tudi Catamarca. Pravi, da razlike med "bogati in siromašnimi" provincami že davno ne bi bilo, če ne bi bili javnih sredstev uporabljali za razna nekoristna dela ter jih zapravljali za osebno poveljevanje in silncev prejšnjega režima. Napovedal je, da se bo to kmalu spremenilo, kajti o "siromašnih" provincah ne bo več mogoče govoriti, ker bodo tudi te dobile zadosti sredstev na razpolago.

Naslednja izvajanja je gen. Aramburu posvetil gospodarskim in gremialnim vprašanjem. Omenjal je razne gospodarske sisteme. Odločno se je izjavil za svobodno trgovino in svobodno gospodarsko delavnost. Tako svobodo hoče vlada osvobodilne revolucije. Toda svoboda se lahko sprevrže tudi v izrabljanje, zato svoboda v gospodarskem življenju lahko gre samo tako daleč, da ne prekoraci mej socialnega sožitja. Podržavljanje industrije in drugih gospodarskih ustanov rodi samo birokratizem. V stavkih, ki jih je v svojem govoru namenil gremijem, je gen. Aramburu navajal, da je v zadnjem času čutili povečano akcijo med raznimi gremiji in delavstvom sploh. Na delu so elementi, ki bi radi povečali neslogo med posameznimi stanovi, ki imajo samo to nalogo, da ustvarjajo razpoloženje za nemire in nered. Gen. Aramburu je te elemente imenoval s pravim imenom in naglasil, da vlada dobro ve za najnovejšo akcijo agentov svetovnega komunizma, ki z vsemi sredstvi iščejo novih simpatizerjev in članov za svojo stranko. Pravi, da nastopajo z zastavami pacifizma, s kritičnimi o socialni blaginji, v resnici se pa poslužujejo tudi tokrat laži in prevare, s katerimi lovijo dobre, nepokvarjene ljudi, ki si s poštenim delom svojih rok služijo vsakdanji kruh in skrbje za svoje družine, ki so si jih ustvarili. Vse Argentine predsednik opozarja naj bodo skrajno previdni na akcijo teh komunističnih elementov, kajti mednarodni komunizem misli, da je Argentina sedaj zaradi svojega posebnega politično-socialnega položaja, v katerem živi, pripravo področje za širjenje komunističnega strupa.

Novice iz Slovenije

Na slovenskih gimnazijah so imeli letos rekordno število osmošolcev in sicer 1500, t. j. 762 moških in 738 žensk. Od tega števila je razred izdelalo 1322 (88,1%) dijakov, ki so skupno s 45 privatisti delali maturo meseca julija. Maturo je napravilo 1152 (84,2%) maturantov, 154 je imelo popravne izpite, 57 pa mora maturo v celoti ponoviti. Najboljši uspeh sta dosegli gimnaziji v Novem mestu in Ptuj, najslabši pa na Jesenicah, v Ajdovščini in Postojni. Maturantom je največ preglavice delala matematika. — Na šestih učiteljskih v Sloveniji in sicer v Ljubljani, Mariboru, Celju, Novem mestu, Kopru in Tolmini, pa je bilo v V. letniku 361 učiteljskih in sicer 71 moških in 290 žensk. Razred je izdelalo 329 učiteljskih, diplomski izpit pa napravilo 271. Največ slabih redov v V. letniku na slov. učiteljskih je bilo iz slovenščine in zgodovine.

V Ljubljani so avgusta meseca odprli III. mednarodno razstavo radia in telekomunikacij. Na razstavi je bilo poleg domačih podjetij zastopanih še 7 drugih držav.

V Mariboru je bil avgusta meseca II. gasilski festival. Ob tej priložnosti so navedli, da je v Jugoslaviji 199.000 gasilcev, od tega jih je v Sloveniji 95.000, ki so organizirani v 1324 gasilskih društvih. Zena gasilk je v Jugoslaviji 12.000, od tega jih je v Sloveniji 10.000. Slovenski gasilci razpolagajo s 700 gasilskimi domovi.

Hidroelektrična centrala na Fali je v 38 letih svojega obratovanja proizvedla okoli 5 in pol milijard KW električnega toka. Ker je elektrarna že dopolnila svojo življensko dobo, so morali začeti v njej z obnavljanjem strojev.

V Mariboru so imeli letos XII. Mariborski teden. Na veliki gospodarski razstavi je sodelovalo 170 industrijskih in gospodarskih podjetij.

TITO S KAMELO

(Nadaljevanje z 2. strani)

obisk Titu poslal diktatorja na izlet na Krf...

Romarske gorečnost Tita in njegova manija za sprejemanje obiskov, vse to spravlja jugoslovanskega diktatorja v diplomatske in finančne zadrege.

Tito, ki se je svoječasnio iz Indije vrnil z majhno menažerijo, ki jo je dobil v dar za dragocene darove, ki jih je pustil v tistih deželah, se vrača tudi s Krf-a z živim tovorom. Neki atenski meščan je poslal gostoma iz Jugoslavije živo kamelo, ki so jo neposredno pred odhodom vkrcali na ladjo "Galeb". Kaj je dotični meščan hotel s tem darilom povedati je precej zagonetno. Kamela je namreč žival, ki shaja tudi ob zelo skromni hrani in slabi negi. Da ni mislil s tem na jugoslovanske gospodarske težave in nizko življenjsko raven jugoslovanskih državljanov? Dejstvo pa je, da Tito ni trenil z očesom in je darilo sprejel.

Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani je izdala pri Državni založbi Slovenije Slovensko bibliografijo za leto 1953. Sestavil jo je Janez Logar s sodelovanjem Štefke Bulovec in Ančke Posavec.

Umrli so. V Ljubljani: Julija Badiura, Franc Peternel, Rozalija Sevšek, Pavle Jakolic, Polde Štembal. Ivan Sotler, upok., Lojzka Miklavc, roj. Albini, Olga Pohlin, roj. Očko, Jelka Mirilovič, roj. Ahlin, Antonija Igljč, upok. Tob. tovarne, Anika Burgar, roj. Pod-

Slovenci v Argentini

BUENOS AIRES

V napisu pod sliko pok. generala Rupnika v zadnji številki Svobodne Slovenije je nastala neljuba napaka. Namesto besede "gral" je stavec postavil "graf", kar smo pa pri korekturi prezrli. Pravilno se mora napis glasiti "Gral Leon Rupnik kot divizijski general I. 1938".

Nov uspeh Marijana Draga Šijanca. Pred časom smo poročali, da je dirigent g. Mario Drago Šijanec odpotoval v Evropo. Najprej je na Dunaju dirigiral 2 simfonična koncerta, nato se je pa podal v Slovenijo. Bil je v Mariboru, zatem pa v Ljubljani. V Argentino se je vrnil pred mesecem dni. Buenosairesko glasbeno javnost je opozoril nase znova dne 6. t. m., ko je v dvorani pravne fakultete v Bs. Airesu vodil velik koncert Državnega radijskega orkestra in pod istim okriljem delujočega mešanega pevskega zbora.

Na sporedu so bile glasbene umetnine: Gilardijsva Tritemska uvertura, Borodina druga simfonijska, Ogandove orkestrske variacije 1953 ter Brahmsova Pesem usode na Hoelderlinov tekst za zbor in orkester. Koncert je prenašala tudi Državna radijska postaja.

Poslušalstvo je tudi ta večer nagradilo dirigenta g. Šijanca z navdušenim odobravanjem in ploskanjem.

Zanimivo planinsko predavanje. SPD je priredilo v nedeljo popoldne, 9. sept., v salonu Dekleva skioptično predavanje, na katerega je prihitelo lepo število članov in prijateljev društva. G. Miha Smersu je po uvodnem pozdravu, ko je na kratko orisal najbližje načrte društva, predstavil predavatelja in gosta, g. Sergia Domicelja, sina našega rojaka in industrijca. G. Sergio Domicelj, znan in uspešen argentinski andinist, je v živahni kasteljanščini izčrpno popisal vzpon na Ojos del Salado, sporni sedemstočak na argentinsko-čilenski meji. Ker je kot soudeleženeec na tej ekspediciji doživljal vsa presenečenja prav tako kot drugi člani, so bila njegova izvajanja kakor napet film. Od te odprave je dosegel vrh le Avstrijske Rebtsch. Na vrhu je našel v kamenitem močvirju vizitko Poljakov, ki so leta 1937 prvi osvojili vrh. Priložil je še svojo vizitko in zaradi silno mrzlega vetra hitro zapustil vrh. Zato ni bilo mogoče izvesti nobenih kontrolnih meritev

boj, Vida Bevk, Jože Pogačnik, dipl. ekonomist, Antonija Otrin, roj. Kos., Franc Smrajc, uslužb. pivovarne Union in Frančiška Globočnik v Zg. Otoku, Franja Osvald v Kranju, dr. Mirko Černej, primarij v p. in pisec medicinskih knjig v Mariboru, Helena Onič, vdova po pošt. nadzorniku v Gotovljah, Jože Osolnik, zid. vajenec v Kresnicah, Rozalija Krofel, roj. Kreačič v Brežicah, Anton Sitar, pos. v Stožicah, Marija Vidmar v Slapu, Neža Nagode na Verdu pri Vrhniki, Ignac Slak v Trebnjem, Franc Kramar, brzojavni nadzornik v p. v Škofiji Loki, Alojžij Gostiša iz Žirov, Dr. Jože Trošt odvetnik in novinar v Knežaku na Pivki in Janez Cegnar, pos. v Žabnici.

z običajnimi višinomeri, ki bi omogočile točnejšo cenitev višine, ki je cenjena nekaj pod ali nekaj nad 7000 m. Po predavanju, za katerega je žel navdušeno odobravanje poslušalcev, je g. S. Domicelj prikazal serijo barvnih diapozitivov, ki jih je posnel sam in deloma andinist Jean Gutman. Prekrasne slike so prikazovale območje Aconcagua, kakor so ga videli udeleženci tečaja za tehniko v ledu. Zatem je tolmačil bariloške gorske lepote predsednik društva g. Robert Petriček ob barvnih diapozitivih g. Hafnerja. Ob zaključku uspelega planinskega sestanka se je predsednik g. R. Petriček zahvalil gostu g. S. Domicelju ter vsem številnim prijateljem društva, ki so s svojo navzočnostjo pokazali, da med Slovenci zanimanje za lepote gora krepko narašča.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. Dne 17. avgusta 1956 se je rodil v družini g. Pavla Štrukelj in njegove žene ge Cvete, roj. Grmek v Comodoro Rivadavia, sinček, ki je dobil 2. septembra pri krstu ime Srečko-Cvetko. Za botra sta bila g. Janez Prešeren in njegova žena ga Katarina, roj. Prešeren. Družino g. Oskarja Pavlovčiča, lastnika fotografskega ateljea Foto Oscar v San Martinu, in njegove žene ge Božene, roj. Foltyn, je 19. avgusta 1956 prav tako razveselil sinček, ki je pri krstu dne 1. septembra dobil ime Oskar-Jakob. Srečnim družinam naše čestitke.

Poroka. V baziliki Lujanske Matere božje sta stopila v soboto dne 8. septembra 1956 pred oltar g. Jože Muhič in gđ. Francka Telič, ki je šele nedavno prišla iz domovine. Mladi par je poročil g. poddirektor Jože Jurak, za priči sta mu pa bila: nevesti njena sestra ga Marija Urbanč, roj. Telič, ženinu pa g. Franc Urbanč. Mladi par bo živel v Tucumani, kjer ima g. Muhič veliko čelbarsko podjetje. Novoporočencema ob vstopu v novo življenje želimo vso srečo ter obilo božjega blagoslova.

V petek, 7. septembra 1956 popoldne je z ladjo Salta prispela v Buenos Aires družina g. Vilka Čeča in sicer ga Alojzija, hčerka Lenka in sin Janez. Vsi so prišli iz Ljubljane. Ob prihodu v Argentino jim želimo vso srečo in mnogo zadovoljstva.

BARILOŠKA ZIMSKA SEZONA 1956

Jerman spet državni prvak v teku — Dobre klasifikacije. Bavdaža, Budineka in Bertonclja.

Bariloče, 6. septembra Bariloški Club Andino je praznoval svojo petindvajsetletnico. Ni to ravno velika starost in slovenski brat, SPD, ga kar za 48 let prekaša. Toda še vedno in dasi ima svoj sedež v majhnem patagonskem mestecu, je C.A.B. najpomembnejša planinska organizacija na južnoameriški celini pa naj bo že v gornjskih, smučarskih in planinsko-turističnih pogledih. Zato so hoteli društveni predstavniki dati nekaj sijaja srebrnemu jubileju. Majhna, a dobro urejena razstava je zgoščeno prikazala dosedanje delo, skromno tiskano poročilo je podalo gornjski in smučarski razvoj od početkov pa do danes, dokumentarni filmi so ponazorili občinstvu športne panoge, ki jih klub goji. Razumljivo je, da so še na poseben odziv naletele družabne prireditve in vsakoletni ples, prirejen to pot v velikem hotelu Llao-Llao je združil vse Bariloče ter prinesel klubski blagajni lepe dohodke.

Poglavitna turistična privlačnost zimске sezone so seveda smučke in smučarske tekme. Žal je narava letos jako skoparila z najvažnejšim činiteljem: s snegom. Izostali so običajni jesenski zamesti po gorskih slemenih in čeprav je v prvih avgustovih dneh krepko snežilo, je vendar manjkalo prave podlage in vso zimo so iz belih pobojj štrlela številna skalna rebra.

Klubske tekme so se večinoma zvrstile v avgustovih sobotah in nedeljah. Posebnih iznadenj niso prinesle, prevladovali so športniki, ki so našim čitateljem že iz prejšnjih let poznani.

Zadnje dni avgusta so se začele tekme argentinske smučarske zveze z andskim kandaharjem (Kandahar de los Andes). Gre za klasično alpsko kombinacijo smuka in slaloma, ki se je v dobi med obema svetovnima vojnima izoblikovala v Švici (če se ne motim so najprej tekli "kandahar Angleži v Murrenu). Andski kandahar se tekmuje med argentinskimi in čilskimi smučarji izmenoma eno leto v Bariločah in drugo v Čilu. — Za kandaharjem je prišlo na vrsto državno prvenstvo v veleslalomu, slalomu in teku ter "transandinska stafeta" v kateri se merita bariloški klub in čilska reprezentanca.

Ko pišem te vrstice, še ni opravljeno državno prvenstvo v smuku in skokih. Letos zaradi pomanjkanja snega itak te dve tekmi ne bosta imeli posebnega pomena, saj bo proga za smuk izdatno okrnjena, velika skakalnica v Villa Cañedral pa neuporabna.

Mednarodna konkurenca to zimo ni bila tako huda kot lansko leto, ko je skrbno in enotno izvežbano moštvo denverske univerze naravnost pregazilo domače zastopnike. Vendar so zmage vsaj v alpskih disciplinah spet pobrali tuji tekmovalci. Kandahar je dobil Bolivijec Rene Farwig, že dobro poznan tu do, in ki je v februarju nastopal za svojo državo v Cortini. Prav malo je za njim zaostal v kombinaciji sedemnajst-

Vsak teden ena

NOCOJ PA, OH, NOCOJ...

Nocoj pa, oh, nocoj, ko mesec svetil bo, bo k meni ljubi moj prišel jemati slovo.

Čez to ravno polje in čez te travnike pa gladke so steze, po njih moj ljubi gre.

Pa psi zalajajo po vasi prav naglas in men naznanjajo, da gre moj ljubi v vas.

Petelin je zapel, danica je prišla, slovo je dragi vzela jaz sem zajokala.

Prežalostno srce, ne bom ga vidla več, o sam Bog večni ve, kdaj osem let bo preč.

letni Severnoamerikanec William Woods. V kandaharju je odnesel slalom, na državnem prvenstvu pa je potem z gotovostjo zmagal v obeh alpskih preiskujnih. Farwig je namreč zaradi padcev opustil borbo. Za bolivijskim in severnoameriškim gostom sta se trdno zadržala dva znana Bariločana: Pablo Rosenkjer, točen in gotov, ter Osvaldo Ancinas, vihrav in neugnan. Buenosairesčan Luis De Ridder se je kvalificiral malo slabše kot lansko leto. Vedno med prvimi stoji Clemente Telechea (CAB), od čilencev pa se je edini solidno izkazal mladi Mario Vera. Bertoncelj na klubskih tekmah ni tek. Ni ga sicer o viral njegov posel smučarskega učitelja (FASA je letos tozadevne določbe odpravila), temveč zvita noga. Do septembra se je pozdravil in se uvrstil kot običajno v prvo polovico tabele. Najboljši je njegov rezultat v Kandaharskem slalomu, kjer je bil peti in ga je od Argentinec nadkrilil samo Rosenkjer.

V teku smo doživeli veselo presenečenje. Ne mislim na Jermanovo zmago, ki je bila pričakovana in temeljita. Frenk sploh ni imel resnega konkurenta. A že ko se je sedem moštev borilo v transandinski stafeti, je vzbudil posebno pozornost odlični stil šestnajstletnega Slavka Bavdaža. In ko so ure zaznamovale njegov čas, smo ugotovili, da je samo tri minute zaostal za Jermanom in preseegal vse ostale tekmovalce. Razumljivo, da je Slavko pozneje med juniorji brez težave zmagal. Upamo, da bo ta naš fantič, ki je izšel iz bariloške slovenske mladine, vzdržal pri težavni športni disciplini, ki zahteva do-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Zakaj naši rojaki vedno v večjem številu nalagajo svoje prihranke po posredovanju F. in J. Kristof?

Zato, ker jih že triletna izkušnja uči, da so naložbe varne, izplačila točna in obresti visoke.

Francé in Janez Kristof, 25 de Mayo 533, 39, CAPITAL. T. E. 31-6435.

FRANC WERFEL

Prevedel: KAREL MAUSER

(6)

PESEM O BERNARDKI

S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main

"Nemogoče, gospa. Bernardka je vendar najstarejša v razredu. Zadnji čas je, da gre k obhajilu. Sicer bo ostala poganka in grešnica in ne pride v nebesa: mogoče niti v vica. ne..."

"Bog nam bodi milostljiv" se ustraši mati in ploske z rokami.

V tem trenutku se prebudi Soubrouis. Stokajoč sede na rob postelje in poškilil v sobo:

"To je cela ljudska skupščina," zamrmra in prične divje mahati z rokami.

"Prekleti mraz".

Na pol zaspan taplja do ognjišča in vrže nekaj okleščkov v pojemajoči ogenj. Kup polen in suhih drv se je skrčil na bedni ostanek. Družinski oče je zagrmel z nič prijaznim glasom:

"Kaj naj to pomeni? Nobenega pole-na več, nobenih drva!"

"Ali naj enostavno poidejo? Ali naj po vsem svojem delu še dračje nabiram? Ali mi res nič ne morete pomagati?..."

"Gremo po drva, gremo po dračjel!"

Vsi otroci so naenkrat veselo zavpili. Posebno Jean Marija in Justin sta bila navdušena.

"Vidva ostaneta lepo doma", ukazuje Soubrouis. "Vajinih izletov imam za danes dovolj..." Jeanne in Marija pa lahko gresta..."

"In jaz", vpraša Bernardka. Polila jo

je rdečica in njen sicer mirni obraz je prvič postal žalosten. Mama ji je prigovarjala, naj ima pamet.

"Bodi pametna! Najstarejša si. Marija in Jeanne sta zdravi in utrjeni. Ti boš prišla domov s kašljem in nahodom. In pri kašlju in nahodu se ti astma vedno poslabša. Spomni se kako potlej trpiš..."

Bernardka se obrne k očetu in ga skuša pridobiti z vabljenim razlogom:

"Trije lahko več prineso, kakor dva, kaj ne?..."

"Mati naj določi, ali greš ali ostaneš", reče François Soubrouis, ki se je ved pod držal dobrega in prijetnega principa, da se bo v otroško vzgojo mešal samo v posebnem slučaju. Tedaj je nekdo potrkal. Vstopila je gospa Bouhouhorts, zelo suha toda še mlada žena, ki je stanovala kolj poleg. Izmučena je in lovi sapo:

"Oh, draga Soubrouis, moja draga sosedica", je pričela tožiti. Luiza, ki se je ravno pripravila k pomivanju, je vse spustila iz rok.

"Moj Bog, kaj je vendar Croisine?"

"Oh, otrok, ubogi otrok... Spet ga je zgrabil krč kakor pred tremi tedni... Vrti oči, stiska pesti, in ne vem si pomagati. Pridite, pomagajte mi vendar za božjo voljo..."

"Prešlo bo, draga Bouhouhorst, kakor že čestokrat, samo mir! Koj grem z vami. Poglejte, sama ne vem, kje se me glava drži pri teh otrocih..."

Oba otroka, obsojena na hišni zapor, sta dvignila nezadovoljen vrišč. Soubrousova je morala krepko poseči vmes, da ju je pripravila do molka. Zraven je od sočutja do Croisine Bouhouhortsove imela solze v očeh.

"Koj pridem, sosedica... Gremo, torej, dekleta; glejte, da greste".

"Saj lahko grem z njima, mama, saj dovoliš", je zasijala Bernardka. Luiza Soubrouis se je zgrabila za glavo:

"Jaz uboga ženska! Kako naj končam že z vso to neumnostjo? Oh, Bernardka, boljše bi bilo, če ostaneš doma..."

Nato stopi k omari in poišče nekaj stvari:

"Tako, obleci te volnene nogavice! Vzemi debelo zavratno ruto! In kapulet, seveda, kapulet in brez ugovora!"

Kapulet je plašč s kapuco, ki se oblači čez glavo in sega do kolen. Nosi'o ga preprostke lurske ženske, še bolj pa kmečke dekleta v Bartrésu, v Omexi, v Batsuguérski dolini in po celi pokrajini Bieorre. Kapuleti so škrlatno rdeči ali beli. Bernardkin kapulet je bel. Pod priostrečo kapuco zgine njen obrazek v modrikasti seni.

SESTO POGlavJE

Besno in otožno tuljenje Gave

Deklice so srečale marsikoga, predno so prišle do cilja. Pri Point Vieuxu, med

prvim podmostnikom in prodajalnico rib, leži na lahno nagnjenem obalnem nasipu tlakovan prostor za perice. Če je sončno vreme, pero tukaj lourske žene v dolgih vrstah platno v Gavi, zakaj voda ima sles, da ima v sebi nenavadno čistilno in belilno moč. Tedaj se meša med šumenje večno pretakajoče se vode klepetanje žena in močni udarci mnogih perilih iztepačev. Danes je tu seveda samo ena ženska, ki se ni ustrašila vremena. To je Piguna. Kaj znači pridevek Piguna, ne ve nihče. Če bi skušal označiti gluhost te starke, bi bil to samo blažji pojem po načinu, ki so ga uporabljali stari narodi, ki so posebno zavratno morje imenovali "dobrodušni pontus" in to samo zavoljo tega, da ga z resnično označitvijo niso razjezili. Piguna ni gluha ženska, temveč vetru in vremenu kljubujoča vrana, zgrbljena žensčina z razbrazdanim obrazom, višek redovednosti in skoraj vsevedna. Pisala se je za Marijo Samaran in je bila s Soubrouisovimi v daljnem sorodstvu. Ti so gledali na Piguno z nekako vzvišeno, kakaj nihče ne stoji na družbeni lestvici tako nizko, da ne bi našel še nekoga, ki k sreči stoji še nižje.

"He, Soubrouisove dekle", pokliče Piguna. "Kam, kam?" "Starši so nam poslali od doma, teta Piguna", vpije Marija skozi trobento, ki jo je napravila z rokami, zakaj zavoljo šumenja se ni bilo lahko sporazumeti. Piguna je oprla rdeče pesti ob boke.

"Kakšni načloveški starši, presveta

Devica! Še psa ne podi nihče v takem mrazu od ognjišča!"

Po kratkem premisleku zakliče Bernardka:

"Teta Piguna! Zakaj ne bi šli mi po drva, če še celo vi perete v tem mrazu?"

To je ena tistih Bernardkinih pripomb, za katere nuna Vauzous meni, da je predzrna. Piguna, ki se le redko čuti užaljeno, je prišla bliže:

"Ne morem si misliti, da nimate kurjave. Vaš oče se ne zna spraviti na površje. In vaša mati? No, o vaši materi ne bom rekla nič slabega; saj ne morete zato, da ste njeni otroci. Vašim staršem pa povejte, da vam je Piguna dala dober svet..." S tišjim glasom je šepetala: "Oskrbnik gospoda de Lafita je dal posekati več topolov na otoku Chalet, na koncu parka, prav pri ograji. Tam dobite lesa, oh, jemnasta, za sedem družin..."

"Prav lepa hvala za vašo dobroto, madame, "se je priklonila Jaenne Abadie.

Trojka je ubrala isto pot kakor François Soubrouis s svojim kužnim vozom v jutru. Nekaj časa so tekle po stezi, ki je peljala do Savymilna na levem bregu potoka. Tam bi mogle kasneje preko brvi priti na otok Chalet. Bernardka zelo počasi razmišlja. Ne more si predstavljati, kako bi mogla preplezati parkovo ograjo in krasti na novo posekan les. Obenem pa se ji je zdelo tudi neprijetno, veljati za "plašno kuro", če bi razodela spremljevalkama svoje pomi-

SLOVENCI PO SVETU

USA

G. dr. Bogumil Vošnjak, biv. minister in veleposlanik, se je dne 3. julija 1956 poročil v Virginiji v Severni Ameriki z Mis Kitty Barclay. Iskreno čestitamo in želimo vso srečo.

AVSTRALIJA

Svobodno Slovenijo sem po naklonjenosti uredništva dolga leta prejemal popolnoma brezplačno za časa povojnega življenja v Nemčiji. Ko sem pa leta 1950 odšel v deželo daljnih dalj, sem sklenil postati plačujoči naročnik. Saj sem prišel v normalne razmere. Tako se sedaj hočem odolžiti za stroške in trud, ki jih je imelo uredništvo s pošiljanjem lista v Nemčijo. Te naloge bi se moral zavedati vsak. Toda, žal, so taki, ki potem, ko pridejo v normalne razmere, pozabijo na vse dobre — tudi na take duhovne — in postanejo materialisti.

Naše tukajšnje Slovensko socialno društvo "Planinka" v Brisbane-u nas je za soboto 22. julija t. l. presenetilo na ravnost z razkošnim vabilom na zabav-

ni plesni večer. Le kdo se ne bi odzval takemu vabilu! Saj je vzbujalo splošno pozornost.

Za pogrnenimi mizami z nageljčki, je v B.A.F.S. dvorani na Georg Str. dohilo prostor okoli 70 rojakov s prijatelji in znanci. Poleg starih obrazov smo mogli pozdraviti še novodošle. Tako se naša družba v tem več kot polmilijonem glavem mestu kraljčine dežele (Država-Victoria) veča. Iz prijaznosti in lastne volje sta v kuhinji pomagala splošno znana in spoštovana staronaseljenca ga Plut in g. Zonda in tako nam mlajšim dala najlepši vzgled sodelovanja, za kar zaslužita splošno pohvalo. Z natakarsko spretnostjo je skrbel za žejna grla g. Franc Hartman in tako pripomogel blagajni do uspeha. Že znani orkestar - kapela petih-je skrbel za vesele poskočnice. Udležba je bila zadovoljiva. Še celo tisti so prišli, ki so doslej stali ob strani.

Toliko za danes, pa še kaj drugič, kajti zmanjkuje mi prostora v pismu.

Še nadaljnjih uspehov na novem "Martineu" Vam želi **Janez Primožič.**

Nekaj iz gospodarstvskega življenja

Z naročilom 1140 avionov pri različnih nemških tovarnah za bodočo zahodnonemško letalsko armado so v Nemčiji spet pričeli z letalsko industrijo na debelo.

Po ugotovitvah USA poljedelskega min. so v Braziliji začeli uvajati pod vodstvom tamošnjega polj. ministra vsakovrstne oblike drž. podpore, določanja maksimalnih cen in nagrad za povečano produkcijo. Po istih virih gosp. kriza v Urugvaj ne kaže še nobenega izboljšanja.

Neko čilsko drž. podjetje je s FIAT-om sklenilo dogovor o postavitvi tovarne traktorjev v Rancagui. Kapital — 1.500.000.000 čilskih pesov. FIAT bo udeležen s 50%.

Delegacija avstrijskih industrijalcev je v Pekingu sprejela naročila v vrednosti 15 mil. dolarjev. S tem je Avstrija pričela trgovati kot izvoznica z rdečo Kitajsko.

V Baslu, Švica, so ustanovili društvo "Made in Europe", katerega namen bo preučiti, ali zahodnoevropskim državam koristi organiziranje posebnega skup-

nostnega velesejma odn. potujoče razstave v državah Indijskega in Tihega oceana v svrhu povečanja trgovine med Evropo in državami, ležečimi ob obeh oceani.

Letna poraba mesa na osebo pokaže v južnoameriških državah naslednje številke: Haiti 6 kg, Dominikanska Republika 8, Ekvador in Honduras 13, Guatemala 15, Salvador 16, Mehiko 17, Panama 17, Nikaragua 21, Čile 27, Brazilija 28, Venezuela in Kolumbija 29, Costa Rica in Kuba 32, Argentina 97 in Urugvaj 124.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Osmi prosvetni večer Krajevnega odbora Društva Slovencev v Ramos Mejia, združen z občinim zborom krajevnega odbora je zaradi nedeljske lanuške prireditve preložen na nedeljo 30. t. m.

Na sporedu tudi predavanje g. Joška Krošlja o predvojnem političnem dogajanju v Beogradu. Za zaključek šaljivi prizor: Pred kolodvorom.

OBVESTILA

V nedeljo dne 23. septembra bo Slov. kat. akad. starešinstvo priredilo za svoje člane študijski dan in sicer v prostorih pri č. šolskih sestrah na Paternalu, Paz Soldan 4924. Predaval bo dr. Ivan Ahčin. Začetek ob 9. uri. Najprej bo sv. maša, ki jo bo opravil č. g. dir. Orehar. Opoldne bo skupno kosilo.

Prav lepo vabi odbor SKAS-a "GALLUS" sporoča vsem, ki so v prednoročilu plačali novi plošči, da sta bili plošči pretekli teden gravirani. Kakor hitro bosta prišli iz tovarne, jih bo zbor takoj začel dostavljati naročnikom.

France Balantič. Pesniško delo in u-soda tega velikega genija sta bili ves čas našega begunstva, pa izseljenstva, dragocena dediščina in obenem oporočno sporočilo vsem, ki so izvoljeni, da širijo in slavi slovensko besedo v njeni leplosti, in onim, ki so poklicani, da dajo čast velikim žrtvam l'ubezni v najhujši preizkušnji naroda. Vseh dva-

Darilni paketi iz Trsta

"CITRUS"

v težini od 5 do 100 kg brez plačila carine prispejo v roku od 25 dni. Prav tako pošilja kolesa, radio-aparate in šivalne stroje. Zahtevajte cenike in informacije Glavni zastopnik

OTON FRESL, Buenos Aires
Maipú 735/L T. E. 31 - 5142

SLOVENSKA BESEDA

vključno vabi na zabavno prireditev v soboto, 15. septembra 1956 ob 8. uri zvečer v prostorih športnega in socialnega kluba "Excelsior", Calle Patricios 457, Santos Lugares.

Srečolov, slovensko petje, Harmony Jazz, duet harmonika-kitara, prosta zabava. Bogati dobinki umetniške in praktične vrednosti. Barvane slike: Turjak, Triglav, planšarji, oljnat slike in dela Jošta, V. Petkovška, Žerovnika, lepe slovenske knjige in druge.

Dohod z železnice FN Gral San Martin, FN Gral Urquiza, omnibus 123 in 169, kolektiv 19, 6 in 143.

"Kam greste, drage gospodične?"

"Oh, kar tako malo postopamo, "odgovori previdno Marija.

Mogoče mimogrede naberejo še butaro drva za domov..."

"Ali je dovoljeno uporabljati mlinski mostič?", vpraša Jeanne Abadié z navajeno vljudnostjo. Anton galantno zakroži z roko:

"Od gospodičen ne bom zahteval mostnine."

Mostič so bile tri ozke deske s skoraj prav tako širokimi špranjami. Marija in Jeanne sta hitro preko. Bernardka pa sredi obstane in sklonjena opazuje skozi mostične špranje poskakujoče valčke Savy - potoka. Silno rada gleda v vodo. Glasov od mlina ne sliši več.

"Kako hitro padeš, če ne gledaš", meni gospa Nicolau. Zdaj pošilja Soubirous svoje otroke krast drva v grajski park..."

"Zakaj pa ne," pristavi velikodušno Anton. "Morda niti ne mislijo krasti lesa, pri Lafitu, temveč gredo iskat samo malo drva v Sailletski gozdiček. To delamo tudi mi..."

Mati Nicolau zgrbi čelo:

"Kdo govori o drvah? Dobri Soubirous je enkrat že imel smolo zavoljo sveže posekanega lesa..."

Anton je vzel kladivo in pričel približati novo desko na z mahom poraslo kolesno lopato. Udarci mlinarjevega kladiva so zasledovali deklele celo pot. Sedaj so prišle do parkovih vrat, ki so peljale do zgradbe. Širok drevored platan je zastiral pogled. Po drevoredu se je z

najst let, odkar smo šli z doma, so se naši pesniki in leposlovci spominjali Balantiča s širjenjem njegove pesmi in pripravljali ponatis njegovega celotnega pesniškega dela, ko je prvo izdanje "V ognju groze plapolam" pošlo doma in v tujini. Zdaj je skoraj natisnjena druga naklada v opremi Bare Remec. Kot prvo je tudi uredil Tine Debeljak. Ob tej priložnosti prireja založnica SKA svoj letošnji X. kulturni večer, ki naj nam pesnika približa zlasti kot človeka in trpina. Večer bo pokazal tudi zanimanje drugih narodov za Balantičevo umetnost. Vrši se v soboto 15. t. m. ob sedmih pri Bullrichu, Sarandi 41, Capital.

Sestanek dijaškega odseka SDO, na katerem bo govorila ga Kraljeva, bo v soboto, 15. septembra, ob pol štirih popoldne v zavodu Ana Janer, Juan Alberdi 2555 (dve kvadri od Plaza Flores). Vse dijakinje prisrčno vabljeni.

Dijaki! Sestanek ZSSR bo v soboto, 22. septembra, ob treh popoldne na Pristavi v Moronu. Na sporedu zanimivo predavanje, filmska predstava, petje in športne tekme. Sporoča in vabi odbor ZSS.

Športno-družabna prireditve SDO in SFZ, ki je bila na programu prihodnje nedelje 16. t. m., je zaradi lanuške prireditve preložena na nedeljo 30. t. m. na istem kraju.

Vsem fantom, ki ne znajo sami priti v Lanus na športno - družabno prireditev, sporočamo, da se bomo zbrali v nedeljo ob 12.30 pod mostom v Liniersu kot smo bili dogovorjeni za preteklo nedeljo. S.F.Z.

Vsem ljubiteljem odbojke! SFZ pripravlja odbojkaški turnir trojk. Vsi, ki bi se ga želeli udeležiti, naj se prijavijo najkasneje do sobote 15. t. m. popoldne, načelniku odbojkaške sekcije, g. Musar Jožetu. V soboto popoldne se lahko vpišejo na Pristavi v Moronu.

Ker se je boril proti komunizmu v Sloveniji, je pred desetimi leti moral umreti

general LEON RUPNIK,

vrhovni inšpektor Slovenskega domobranstva.

Sv. mašo za pokoj njegove duše bo dne 16. septembra 1956 ob 10.30 daroval direktor slovenskih dušnih pastirjev v Argentini, preč. g. Anton Orehar.

Vsi slovenski rojaki iskreno vabljeni!

Slovenski domobranci

"EUROPAK"

CANGALLO 439, oficina 119, I nadstropje

T. E. 30 - 5224

Buenos Aires

pošilja v domovino iz svojega skladišča v Trstu vsakovrstne pakete z živili, šivalne stroje, dvokolesa, radijske aparate, škropilnice za vinograd in podobno.

Pošiljamo pakete, ki so po najnovejših predpisih oproščeni carine. Pošiljamo tudi vse vrste zdravil z letalsko pošto in pakete iz Argentine z živili in blagom, ki jih stranke same prinesejo. Paketi prispejo iz Trsta v roke prejemnika v okoli 25 dneh in so v celoti zavarovani.

Uradne ure od 9.30 do 19. ob sobotah od 9. do 12.30

Naročila in denarna nakazila pošiljate na:

EUROPAK - CANGALLO 439, of. 119, 1-er. piso - Buenos Aires

sleke. Že so bile na pol poti, ko je skušala Bernardka najti rešitev.

"Topolov les je vedno zelen in slab. Po tem dežju bo docela moker in se bo samo kadil..."

"Les je les", meni Abadié. "Ne moremo izbirati, kakor v trgovini."

"Saj nimamo nobenega noža, da bi porazili veje", je poskusila Bernardka še enkrat srečo.

"Vzela sem s seboj očetov žepni nož", zavpije zmagoslavno Marija in izvleče iz predpasnikovega žepa razonogavljen stvar. Pogovor je prekinil Leyrisse s krulčimi svinjami, ki se je vračal od Massabiella proti domu. Bilo je pol dne. Dobri svinjski pastir se je namuznil s celim obrazom in snel kapo pred Bernardko. Nasmehnila se mu je.

"Oh, Leyrisse, ljubi Bernardko", se zaničljivo namrdne Marija. Rada bi ugažala Jeanni, zato se je zdaj pa zdaj pošalila na Bernardkin račun. "Seveda, tovariša sta si..."

"Nisem čuvala svinj", se je trdno uprla Bernardka, čeprav brez zle volje. "Pasla sem koze in ovce... Oh, ko bi vedve vedeli, kako prijazno je docela majhno jagnje, komaj porojeno, če nekomu leži v naročju..."

Marija se je pričela znova jeziti čez sestro, zakaj čutila se je mestno in je sovražila govojo živino in poljedelstvo.

"Pojdi, neumnica, s svojimi prijaznimi volnarji... Da je nekaj docela majhnega in drobnega... zmešana si..."

"Jaz imam svinjsko meso rajši kot ovčje", je zatrdila Jeanne Abadié stro-

kovnjaško, čeprav tudi v njihovi družini ni velikokrat prišlo oboje na mizo.

Jez pri žagi je bil v tem času zaprt in zaježena voda je bila globoka. Kadar se je to zgodilo, je potočna voda tako upadla, da so kolesa Savy-mlina obmolknila. Anton Nicolau, mladi mlinar, je to priložnost porabil in zakrpal nekaj poškodovanih kolesnih lopat. Mati Nicolau stoji pred vrati, kajti kljub temu, da se je mraz še poostil, se je vre me nekoliko prevedrilo. Vetrovni suni sicer niso mogli pretrgati oblačne zavese, toda zimsko sonce je svetilo z moko lučjo, da je bil otok Chalet kakor obrizgan z roso.

"To sta Soubirousova otroka", pravi mlinarica. "Tretje dekle pa ne poznam."

"Mislim, da je Abadieva, vsiljiva smrklja", meni Anton, odloži orodje in se vzravna. Čeden mlad fant je z zvestimi očmi in s črnimi navitimi brki, na katere ni malo ponosen. Deklice pozdravijo mater Nicolau.

"Kako gre vašim staršem", vpije mlinarica. "Sporočite jim lepe pozdrave iz Savy-mlina!"

Čeprav Francois Soubirous ni več mlinar, temveč le brezposelni dninar, vendar gospa Nicolau ne opusti zmerne vljudnosti do nekdanjega stanovskega tovariša.

"In meni nihče ne pozeži dobrega dne", potoži Anton.

Tedaj stopi Bernardka proti njemu in mu ponudi roko:

"Oprostite, prosim, gospod Nicolau!"

ESLOVENIA LIBRE

Redacción y Administración:

Ramón Faicón 4158, Buenos Aires, Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824
	Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 527777

Imprenta, Dorrego 1102. T. E. 54-4644. Bs. Aires

Peter Rant

CONTADOR PUBLICO NACIONAL
TRADUCTOR PUBLICO
GRANADEROS 61
T. E. 66-0818

Konfekcijska delavnica

išče dobro šiviljo za krojenje in šivanje volnenih izdelkov.

•

Interesentke naj se obrnejo na naslov

CUBA 2256
T. E. 76 - 096

